

„Társadalmi jelenségek és változások“

A Selye János Egyetem II. Nemzetközi
Tudományos Konferenciája
(Komárom, 2010. szeptember 6–7.)

A Selye János Egyetem Konferenciaközpontja szeptember 6–7-én második alkalommal adott helyet nemzetközi tudományos konferenciának Tóth Jánosnak, az egyetem rektorának védnöksége alatt. A „Társadalmi jelenségek és változások“ címet viselő nemzetközi rendezvény célja egyetemi oktatók, kutatók, doktorandusz hallgatók tudományos eredményeinek, munkáinak megismertetésére volt hasznos, ezen kívül tapasztalat- és eszmecsere, majd kapcsolatteremtésre is lehetőséget nyújtott. Összesen 102 szakember, egyetemi oktató, vagy a kutatás területén dolgozó kolléga, valamint egyetemi hallgató jelentkezett a rendezvényre hazai és külföldi felsőoktatási intézményekből és kutatóközpontokból. A konferenciát Tóth János, a Selye János Egyetem rektora nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta a konferencia célkitűzéseinek, szellemiségének fontosságát, üdvözölte a szakmai fórum hagyományának folytatását, valamint kiemelte az egyes szekcióülések programját és célkitűzéseit.

A konferenciát megnyitó plenáris ülés előadói Falus Iván, Voigt Vilmos és Vladár Gábor voltak. Falus Iván professzor előadásában a kompetenciaalapú tanárképzés fontosságát hangsúlyozta, betekintést nyújtva a konferencia résztvevőinek a Neveléstudományi szekció témaköreibe és munkájába. Voigt Vilmos professzor „Icon Animorum Joannis Barclaii és a nemzet-sztereotípiák c. előadása a napjainkban is élő nemzet – sztereotípiákra hívta fel a figyelmet, hangsúlyozva, hogy nem a fennálló sztereotípiák, hanem azok helytelen használata vezet félreértésekhez. A plenáris ülést Vladár Gábor professzor előadása zárta „A szinoptikus tradíció“ címmel.

A plenáris előadásokat követően hat szekcióban hallhattunk tematikusan csoportosított előadásokat, amelyeket szekcióként rövid eszmecsere, vita követte. Nehéz lenne az egyes szekciók munkáját részletesen ismertetni, ezért csak betekintést nyújthatunk az egyes csoportok munkájába.

A rendezvény legnagyobb létszámú szekciójának a Neveléstudományi szekció bizonyult 28 előadóval. A szekció Albert Sándor vezetésével ülésezett a konferencia első napján. A szekció ülésének másnapján nagymerítésű, változatos témák következtek Erdélyi Margit és Nagy Melinda elnöklésével. A szekció célja azon elvárások és kompetenciák meghatározása volt, amelyek főleg a pályakezdő pedagógusok számára nélkülözhetetlenek. Az előadások sokszínűsége a gyakorló tanároknak is nyújtott újdonságot, széles spektrumban közelítette

meg az adott kérdéskört, újabb dilemmákat és kérdéseket is felvetve. Az előadások kitértek az alternatív pedagógiai módszerek alkalmazásának kérdésére az oktatásban, betekintést nyertünk a kooperativitásra épülő oktatási módszerek alkalmazásába, majd az irodalomtanításba beépülő új szemléletek és tanári kompetenciák megvitatására is sor került. A szekció előadói hangsúlyozták az oktatási intézményekkel szemben támasztott változó követelményeket és a társadalmi változások tükrében megújuló tanári kompetenciák fontosságát. A résztvevők kutatási eredményeik ismertetésével járultak hozzá a témakör fontos aspektusainak kiemeléséhez.

Változó világunk egyre újabb és bonyolultabb kihívásokat támaszt a pedagógusokkal szemben. A szakmai kihívások mellett a tanári gyakorlatban egyre gyakrabban találkozunk konfliktushelyzetekkel és az iskolai agresszióval. Az előadók arról sem feledkeztek meg, hogy a konfliktuskezelés is részévé vált a pedagógiai gyakorlatnak. A Strédl Terézia által vezetett szekció előadói között magyarországi intézmények kutatói és oktatói is megjelentek, így összevetésekre is lehetőséget adó eredményes tapasztalatcsere alakulhatott ki az elhangzott előadások kapcsán.

A nyelvészeti szekció vezetője Simon Szabolcs „Nyelvi variabilitás/variabilitás – változatosság a nyelvben” címmel hirdette meg a szekció programját. Az előadók célja a nyelvi variabilitás/változatosság témájának megközelítése, elsősorban nyelvközi, kétnyelvűségi vonatkozásban a nyelvi rendszer különféle szintjein, ill. a nyelvhasználat különféle szinterein. A szekcióban elhangzott előadások keretében találkozhattunk a szaknyelvi regiszterek fejlesztésének kérdésével, valamint a szlovákiai magyar iskolákban használt (szak)szótárak, (szak)szójegyzékek szóanyagának feltérképezésével. A résztvevők friss információt kaptak a 2010/2011-es tanévben induló kutatási programról, amely a Selye János Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke nyelvészeti/nyelvpedagógiai csoportjának kezdeményeként az iskoláinkban folyó nyelvi képzés helyzetét hivatott feltárni, beleértve a magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom valamint az idegen nyelvek oktatását. A szekció munkáját nyelvtörténeti és dialektológiai előadások tették színesebbé, teret kapott a szaknyelvek használata az oktatási intézményekben, a sajtó nyelvezetének vizsgálata, valamint a tudományos és hétköznapi életünket behálózó idegen szavak használatának kérdésköre is. A szekcióban 15 előadás hangzott el.

Az irodalomtudományi szekció vezetője Szabó András a szekció programját az „Irodalmi és művelődési központok Felső-Magyarországon a 16. és 17. században” címmel hirdette meg. 7 előadás hangzott el ebben a témakörben, betekintést nyújtva az adott korszak művelődési központjainak életébe, a könyvkiadás és könyvkultúra világába. Előadást hallottunk Eperjes, a felső-magyarországi evangélikus műveltség központjáról. A szekció tartalmas munkáját irodalmárok és történészek egyaránt gazdagították.

Az idei konferenciát két interdiszciplináris szekció is fémjelzte.

„Születő és elhaló sztereotípiák” címmel Liszka József vezetésével, egyrészt az etnikai sztereotípiák, másrészt a nemi, foglalkozásbeli és egyéb sztereotípiák vizsgálati eredményeinek bemutatására, elemzésére került sor. A szekcióban 15 előadás hangzott el. Az előadók különböző megközelítési nézőpontja, a sztereotípiák egyes tudományágakban való megjelenési formája tette érdekfeszítővé az előadásokat. Az adott témakört a résztvevők eltérő szemszögből, más-más tudományterületekről kiindulva vitathatták meg. Egy-egy előadás foglalkozott a sztereotípiák jelenlétével az edukációban, a nemi sztereotípiák kérdésével napjainkban, illetve a nemi különbségek problematikájával a munkahelyeken. Ugyanakkor a történelmet górcső alá véve érdekes előadást hallhattunk a hidegháborús sztereotípiákról, majd születő és elhaló sztereotípiákat vizsgálhattunk az irodalomban. A témát ugyan óvatosan illik kezelni, de azt is megtudhattuk, hogy napjaink viccei sem mentesek az említett előítéletektől, sőt a politika és sztereotípiák összefüggéseire is fény derült az Osztrák-Magyar Monarchia fennállása során ábrázolt sztereotip figurák, Német Miska és Magyar Miska alakjában.

Keserű József szervezésében megvalósult interdiszciplináris szekció a „Mintázatfelismerés” címet kapta. A szekció az egyes tudományágakban létrejött és automatizálódott sémák, minták szerepét és létjogosultságát kutatta, illetve megkérdőjelezte létezésük szükségszerűségét. Ismeretszerzésünk egyik alapvető jellegzetessége a mintázatkereső hajlam, a világban létező szabályszerűségek keresése és feltárása. Napjainkban az áltudományok és azok tételeinek előretörésével egyre inkább megfogalmazódnak az emberben olyan kérdések, kételyek, amelyekre visszaigazolást vár, és amelyekre magyarázatot keres. Az áltudományok megjelenése újabb kihívás a tudósok és a tudomány számára, ugyanis bizonyítaniuk kell az áltudományos világkép hamisságát.

A szekció előadói eltérő szakterületeken tevékenykedő kutatók és oktatók, az általuk kutatott/oktatott tudományterületek nézőpontjából közelítették meg a kérdést. Ennek szellemében érdekes előadásokat hallhattunk, ahol a különböző szakterületek érintkezése tette érdekessé az eszmecserét. Az előadások sorában találkozhattunk mintázatfelismeréssel az irodalomban, betekintést kaptunk Kelet-Európa és a modernizációs folyamat ellentmondásaiba, amely még sok meglepetéssel szolgálhat számunkra a jövőben. A pedagógiatörténet elmúlt évtizedeiben bekövetkezett szemléletváltásról is hallottunk előadást, amely a tudománynak az interdiszciplinaritás és kultúrtudomány(ok) irányába való elmozdulását tárta fel.

A szekció sikerét igazolja, hogy az elhangzott előadások kiemelték az interdiszciplinaritás fontosságát, bizonyították, hogy az egyes tudományágak nem elszigetelten léteznek, hanem az egymásra való kölcsönhatás szellemében.

A teológiai szekció „Kollektív szövegek értelmezése a vallásokban” címmel hirdette meg idei szekciómunkáját. A szekció Molnár János vezetésével ülésezett. Az előadások kitértek az iszlám „tradíció” szövegének keletkezésére, kollektív szövegek értelmezésére a gyakorlati teológiában. Előadást hallottunk a szíkhemi országgyűlésről, a kanonizációs folyamatról a prófétáknál. A szekció előadássorozata „Az archaikus imádságok, mint kollektív szövegelemek a néphitben” című előadással zárult.

Az idei konferencia sikerét abban lehet leginkább megragadni, hogy a tudományos élet hazai és külföldi képviselői betekintést nyertek egymás kutatási szakterületébe, megoszthatták eddig elért tapasztalataikat és kutatási eredményeiket. Külön kiemelhetjük a Selye János Egyetem Tanárképző Karán belül a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék részvételét és munkáját az idei rendezvényen. Az említett tanszék oktatói négy szekció szervezésében és vezetésében tevékenykedtek, sőt mindahányan a doktorandusz hallgatókkal együtt előadóként is aktív résztvevők voltak. (Irodalmi szekció, Nyelvészeti szekció, Interdiszciplináris szekció, Neveléstudományi szekció). Mindezt az tette lehetővé, hogy a Magyar Tanszék oktatói sokrétű és elmélyült kutatásokat végeznek nemcsak a szorosan vett nyelv és irodalom területén, hanem felelősséggel kezelik az interdiszciplinaritásban rejlő fejlesztő lehetőségeket is.

A rendezők biztosították a konferencián elhangzott előadások közzétételét. Az előadások anyagát digitális kiadványban szekciók szerint válogatva tették közzé, amelyhez minden érdeklődő hozzájuthat.

Simon Mónika

Angyal László

Tompa Mihály Alapiskola
Základná škola Mihálya Tompu
Šrobárova 12
SK-979 01 Rimavská Sobota
e-mail: langyal96@gmail.com

PhDr. Benčatová, Ľudmila, CSc.

Univerzita Komenského
Filozofická fakulta
Katedra slovenského jazyka
Gondova 2, SK-814 99 Bratislava 1
e-mail: lbencatova(at)gmail.com

Dr. Eőry Vilma, PhD.

Eszterházy Károly Főiskola
Magyar Nyelvészeti Tanszék
Eszterházy tér 1.
H-3300 Eger
e-mail: eory@ektf.hu

Góczy Zoltán

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Újkortörténeti Tanszék
Rókus utca 2.
H-7624 Pécs
e-mail: gozsy@btk.pte.hu

doc. dr. Kurtán Zsuzsa CSc

Selye János Egyetem
Tanárképző Kar
Modern Filológia Tanszék
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
e-mail: kurtanzs@gmail.com

PaeDr. Ledneczky Gyöngyi

Štátny pedagogický ústav
P.O.Box 26
Pluhová 8
SK-830 00 Bratislava
e-mail: gyongyi.ledneczka@statpedu.sk

doc. dr. Lőrincz Julianna PhD.

Selye János Egyetem
Tanárképző Kar
Magyar Nyelv- és Irodalom Tanszék
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
e-mail: jel2ster@gmail.com

doc. dr. Misad Katalin PhD.

Comenius Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelv- és Irodalom Tanszék
Gondova ul. 2
SK-818 01 Bratislava 16
e-mail: katarina.misadova@fphil.uniba.sk

Simon Mónika

Selye János Egyetem
Tanárképző Kar
Magyar Nyelv- és Irodalom Tanszék
Doktori Iskola
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
e-mail: simonm@selyeuni.sk

PhDr. Simon Szabolcs PhD.

Selye János Egyetem
Tanárképző Kar
Magyar Nyelv- és Irodalom Tanszék
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
e-mail: simons@selyeuni.sk

Dr. Takács Edit

Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt.
Szobránc utca 6-8.
H-1143 Budapest
e-mail: takacs.edit@ntk.hu

doc. Dr. Tóth Etelka PhD.

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar
Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet
Mai Magyar Nyelvi Tanszék
Múzeum krt. 4/A
H-1088 Budapest
e-mail: toth.etelka@btk.elte.hu

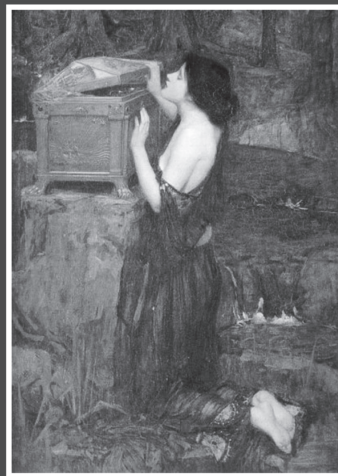
doc. dr. Vörös Ottó CSc.

Selye János Egyetem
Tanárképző Kar
Magyar Nyelv- és Irodalom Tanszék
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
e-mail: Voros.Otto@gmail.com

dr. Zimányi Árpád CSc.

Eszterházy Károly Főiskola
Magyar Nyelvészeti Tanszék
Eszterházy tér 1.
H-3300 Eger
e-mail: zimanyi@ektf.hu

Pandora Könyvek 24.

Lőrincz Julianna

**KOMMUNIKÁCIÓ – STÍLUS – VARIATIVITÁS
ÉS ANYANYELVOKTATÁS**

Eger, 2011